

Ilmastoyhteistyön parhaat ideat talteen ja käytäntöön

Alueellisen ilmastoyhteistyön työkirjan
julkaisutilaisuus
23.4.2025

ELY-keskusten
valtakunnallinen
ilmastoyksikkö tukee
ilmastotyötä koko
Suomessa

ely-keskus.fi/ilmastoyksikko

Keitä tänään on linjoilla?

ELY-keskuksia
järjestöjä ja yhdistyksiä kehitysyhtiöitä
hyvinvointialueita
ministeriöitä ammattikorkeakouluja ympäristötoimia
konsulttiorganisaatioita
yrityksiä
maakuntaliittoja koulutusorganisaatioita
yliopistoja
muita
kuntia ja kaupunkeja

Ohjelma

- 12.00 Aloitus ja tervetuloa**
Mitä kuulumme, kun kiersimme kaikki Suomen alueet:
Mikä oli ELY tour & terveiset kiertueelta
Riitta Syvälä, valtakunnallinen ilmastoyksikkö
- Ilmastoyhteistyön työkirja**
Tiia Merenheimo, Motiva Oy
- 12.30 Hyviä esimerkkejä alueiden ilmastoyhteistyöstä**
Keski-Suomen luonto- ja ilmastotyössä painottuvat yhteistyö ja tiedolla johtaminen
Suvi Bayr, Ympäristöasiantuntija, Keski-Suomen liitto
& Emma Thitz, Ilmasto- ja kiertotalousasiantuntija, Keski-Suomen ELY-keskus
- Pohjois-Savon ilmastoverkosto: työkaluja vaikuttavaan verkostotyöhön**
Tapio Kettunen, Johtava ilmastoasiantuntija, Pohjois-Savon ELY-keskus
- 13.00 Ideoita ja työkaluja alueellisen ilmastoyhteistyön kehittämiseen:**
pienryhmäkeskustelut ja yhteinen keskustelu
- 13.50 Loppusanat**

Ilmastoyhteistyön parhaat ideat käyttöön

Sinun kokemuksesi alueellisesta ilmastoyhteistyöstä?

Siirry www.menti.com

Syötä koodi 3401 4975

ELY tour: Mitä kuulumme, kun kiersimme kaikki Suomen alueet

Riitta Syvälä, valtakunnallinen ilmastoyksikkö

Alueellinen ilmastoyhteistyö – toimiiko se jo?

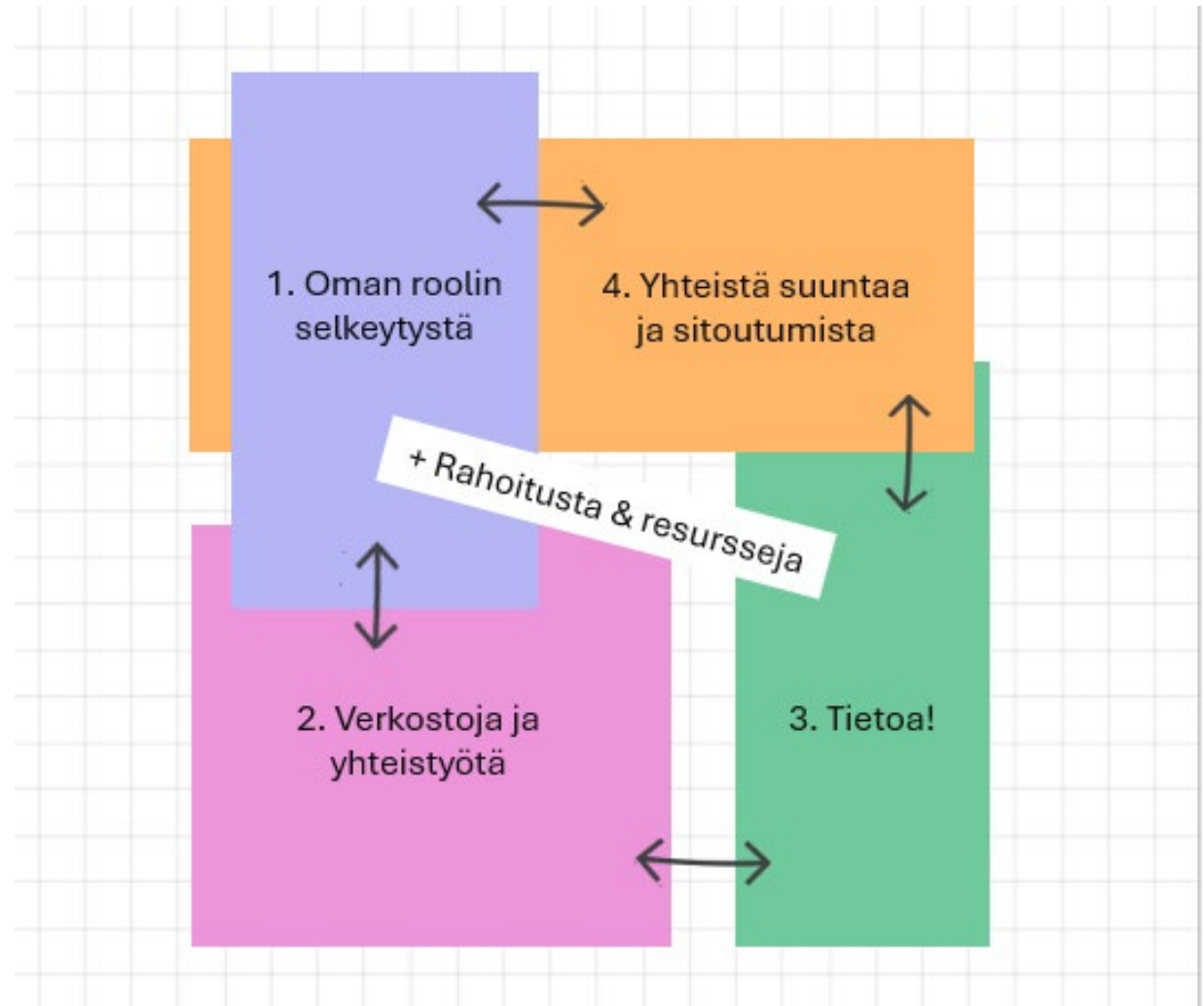
**Lyhyt vastaus on:
"Kyllä toimii"**

ELY tour oli keskustelua, kohtaamisia ja oivalluksia

Vaatiiko maankäyttösektorin ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ilmastoyhteistyö jotakin uutta?

Mitä vaikuttavaan ilmastoyhteistyöhön tarvitaan?

Alueellisen ilmastoyhteistyön työkirja, 2025.

Motiva Oy ja ELY-keskusten valtakunnallinen ilmastoyksikkö

Oman roolin selkeytystä

Kuva: Harri Hakala

Verkostoja ja yhteistyötä

SUOMEN
ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate
Change Panel

++	Lisääntyy kasvaa huomattavasti	+	Lisääntyy kasvaa	T	Ei juurikaan muutosta	0	Muutos epävarma
--	Vähenee huomattavasti	-	Vähenee	*	Ei osata sanoa tai menetyksellön		

Päättäjän nimi	Talvi	Kevät	Kesä	Syysk.	Vuosi	1991-2020 ja 1981-2010 vertailu ja huomiot
Muuttuja						
Keskilämpötilä	++	++	+	++	+	Jakso 1991-2020 0,4°C lämpimämpänä kuin 1981-2010.
Sademäärä	+	+	+	+	+	Jakson 1991-2020 vuotuinen keskimääräinen sademäärä on 88 % verrattuna 1981-2010.
Temperien vuodenaika pituus	---	+	+	+	+	Talvi lyhennee 40 - 50 vuorokaudella 2000-luvulle mentäessä vuodesta 10 - 20 vikiä.
Vuorokauden ylin lämpötila	---	---	---	---	---	Jakson 1991-2020 vuorokauden keskimääräinen ylin lämpötila 0,6°C korkeampi kuin 1981-2010.
Vuorokauden alin lämpötila	---	---	---	---	---	Jakson 1991-2020 vuorokauden keskimääräinen alin lämpötila 0,7°C korkeampi kuin 1981-2010.
Pakkaspäivien määrä	-	-	-	-	-	Jakso 1991-2020 pakkaspäivien keskimääräinen vuosiäärä vähentynyt noin 6 päivällä vuodesta 1981-2010.
Lumi	-	-	-	-	-	Lumetiettyä vähentynyt noin 2 - 3 cm / vuodessikin, ja pylväshetken keskimääräinen mataluus noin 2 vikiä/vuodessikin.
Sademäärän määkä	+	()	+	()	+	Suuta vuodenaikaa vaihtelee.
Pankkasaatteen voimakkuus	+	+	+	+	+	Ilmatieteenlaitoksen on vuorokaudenlataite 1,25-1,3 ja tuntisaatteen 1,35-1,5.
Sateellinen kausi	+	+	+	+	+	Eläintieteellisen tutkimuksen mukaan.
Tuulen nopeus	++	+	+	+	+	Eläintieteellisen tutkimuksen mukaan.
Routaan määrä	+	+	+	+	+	Katantavan roudan aika talvisen on koko maassa vähentynyt noin 7,5 pvi vuodessikin.

Lähde: Suomen ilmastopaneeli
Raportti 2/2021

Pajjat-Näme	Tulvariski nykyisin	Tulvariski 2050
Vesistötulvat	Meiko pieni	Ei muutosta / vaihteleva muu
Hulevesitulvat	Kohtalainen	Kasvaa

Tietoa ja siitä toimintaa

Yhteistä suuntaa ja sitoutumista

Alueellisen ilmastoyhteistyön työkirja

Verkostot tärkeitä
kokonaiskuvan
muodostamiselle

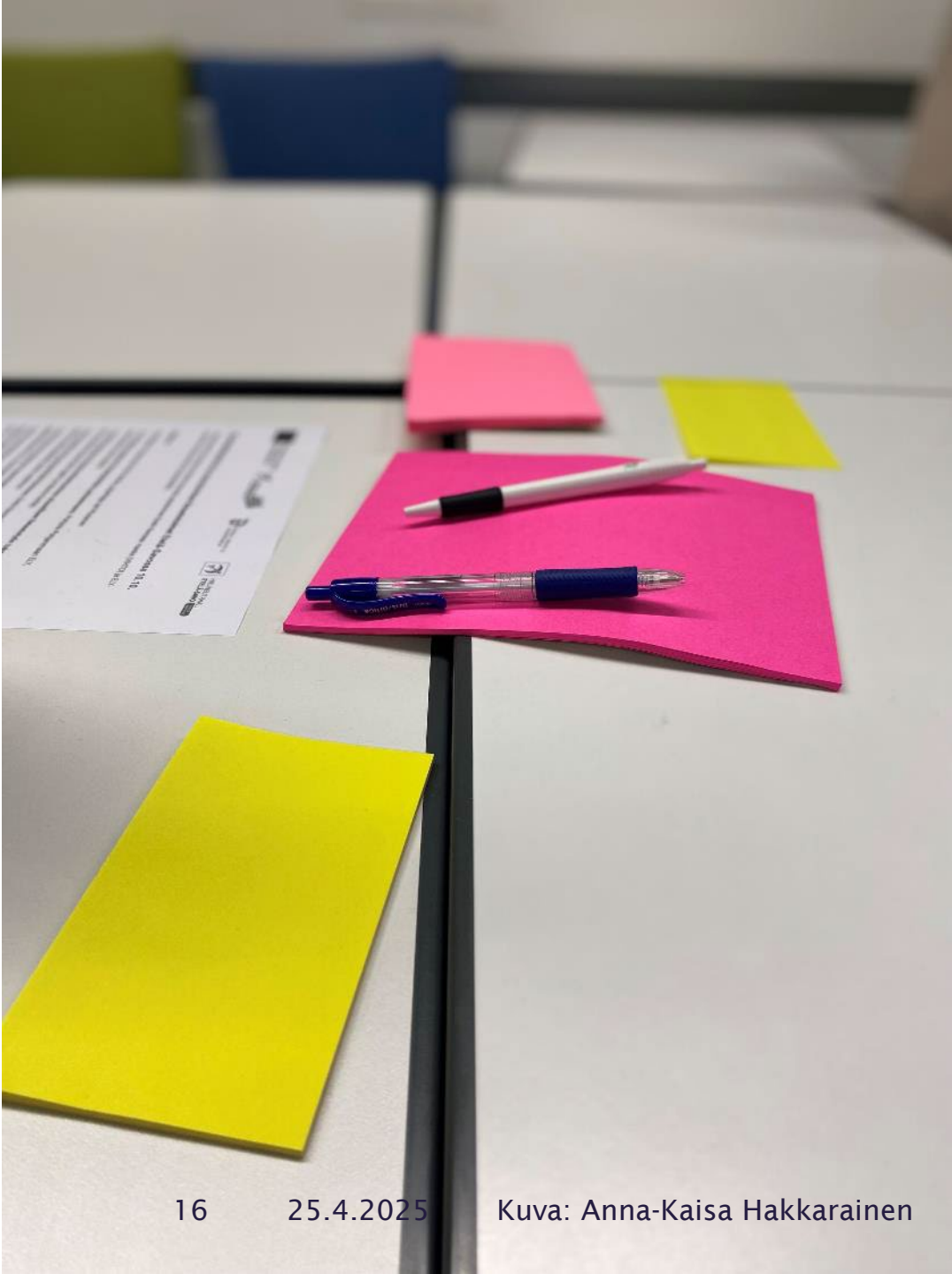

Verkostot tärkeitä
luottamuksen ja
yhteisen suunnan
rakentamiselle

Verkostot tärkeitä
osaamisen
kehittämiseksi

Mikä tämä työkirja on?

Kooste, mitä kuulimme ilmastoyhteistyön tarpeista

Kutsu jakamaan esimerkkejä

Osa II: Alueiden ilmastoyhteistyön esimerkit

Tämä osio sisältää esimerkkejä alueiden ilmastoyhteistyöstä, sen erityispiirteistä, onnistumisista ja eri toimijoiden rooleista.

Tässä nostetut ilmastoyhteistyön näkökulmat ja esimerkit perustuvat ELY tour -työpajakiertueen keskusteluihin ja osallistujien itse kirjoittamiin oivalluksiin. Mukaan on poimittu myös joitakin esimerkkejä alueilla käynnissä olevista ilmastotyön edistämishankkeista sekä yhteistyöverkostoista ja toimintamuodoista aluetoimijoiden omilta verkkosivuilta.

Nostot sisältävät vain pienen kurkistuksen alueiden eri toimijoiden tärkeään yhteistyöhön ilmastotavoitteiden edistämiseksi.

Mitä teemoja muilla alueilla pohdittiin?

Voisimmeko tehdä yhteistyötä muiden alueiden kanssa jossakin teemassa?

Mitä oppeja voisimme jakaa alueeltamme muille?

Ratkaisujen ruutupaperiluonnos

Esimerkit alueellisesta ilmastoyhteistyöstä

Ryhmäkeskustelu

Keskustellaan ryhmissä!

Ohjeet

1. Lataa työkirja koneellesi.
2. Ryhmiin siirtyminen tapahtuu automaattisesti – älä sulje kokousta.
3. Ohjeet kerrataan ryhmässä.
4. Pääkokoukseen paluu tapahtuu automaattisesti.

Teknisiä haasteita?

Poistu kokouksesta ja liity uudelleen, autamme sinut takaisin ryhmään!

Tutustu työkirjaan ja pohdi hetki itseksesi!

Etsi työkirjasta osio, joka otsikon perusteella kuulostaa sinulle ajankohtaiselta tai kiinnostavalta.

Jos et ole varma mikä kiinnostaisi sinua eniten, kokeile jotain näistä:

- Luo oma ilmastopuhelinluettelo, s. 9
- Tunnista työsi kytkennät ilmastokysymyksiin s. 7
- Verkostojen kartoitus ja kehityskeskustelu, s. 13 ja 14

Kysymykset pohdinnan tueksi:

- Missä tilanteessa ja kenen kanssa voisit omassa työssäsi pohtia/työstää työkalun kysymyksiä tai aihetta?
- Tuleeko mieleesi jokin teemaan hyvä ilmastoyhteistyön esimerkki omalta alueeltasi tai organisaatiostasi?

Parhaat ideat alueelliseen ilmastoyhteistyöhön?

Siirry www.menti.com

Syötä koodi 3401 4975

Alueellisen ilmastoyhteistyön työkirja

Verkostot tärkeitä
kokonaiskuvan
muodostamiselle

Verkostot tärkeitä
luottamuksen ja
yhteisen suunnan
rakentamiselle

Verkostot tärkeitä
osaamisen
kehittämiseksi

Ilmastoyhteistyön ”self-help”

Jatketaan ilmastoyhteistyön yhdessä kehittämistä

Onko sinulla työn alla kehittää jotakin ilmastoyhteistyöhön liittyvää alueellasi?

Haluaisitko jakaa lisää oppeja muiden kanssa ja sparrailla, kuinka hyödyntää työkirjan sisältöjä?

Järjestämme touko-kesäkuussa muutamia pienryhmäsparrauksia halukkaille.

Ota yhteyttä: tiia.merenheimo@motiva.fi

Sparrausta ilmastohankkeiden rahoitukseen

Ilmastoyksikkö järjestää myöhemmin tänä vuonna tilaisuuksia ilmastohankkeiden rahoittajille ja rahoituksen hakijoille.

Olisiko sinulla hyviä esimerkkejä erityisen toimivista ilmastohankkeista, rahoitushauista tai yhteistyön muodoista?

Ota yhteyttä: johanna.helkimo@ely-keskus.fi

**Kehitetäänkö yhdessä alueellista
ilmastoyhteistyötä?
Ota yhteyttä!**

Tiia Merenheimo
tiia.merenheimo@motiva.fi
+358 9 6122 5066

Valtakunnallinen ilmastoyksikkö:
ilmastoyksikko@ely-keskus.fi

Riitta Syväla, yksikön päällikkö
riitta.syvala@ely-keskus.fi
+358 295 036 389

Pilvi-Elina Kupias, johtava ilmastoasiantuntija
pilvi-elina.kupias@ely-keskus.fi
+358 295 029 001

@MotivaOy

www.motiva.fi